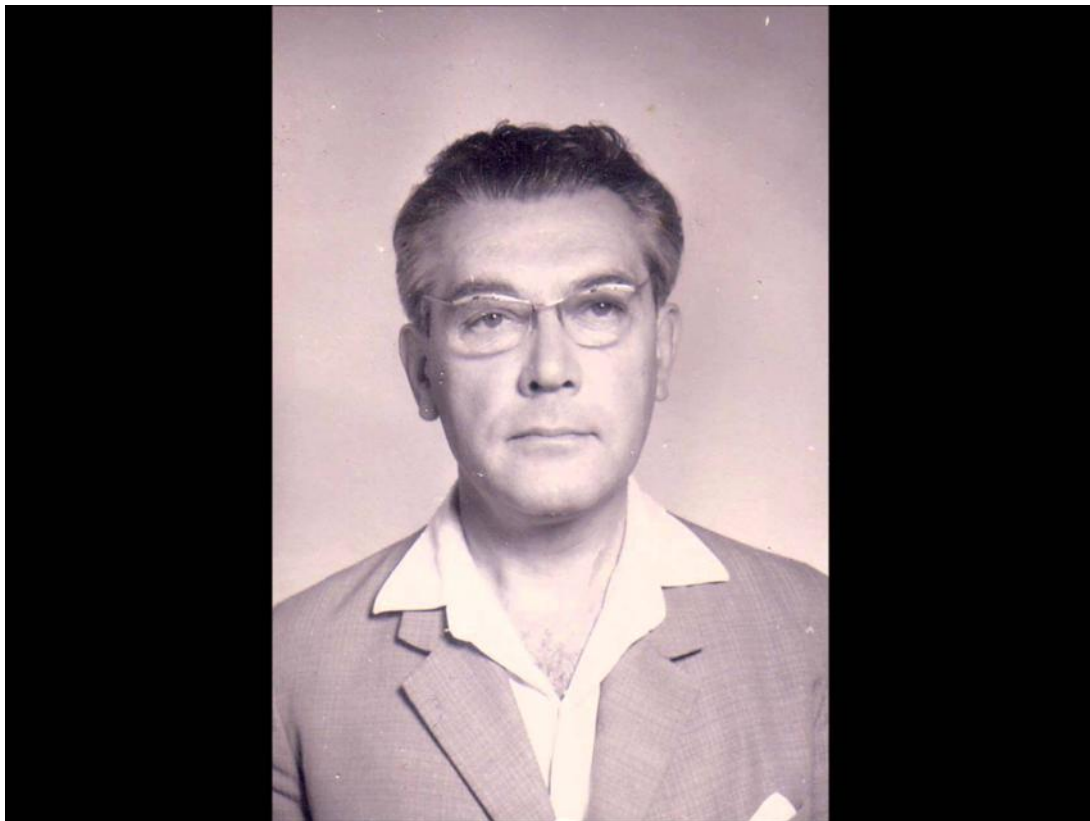

Csapody Tamás

Bulányi, a katonaság-megtagadó

Bulányi György
(1919–2010)
emléknap
Budapest, 2015. június 6.

KIO: 1964
BGY = 45 éves

ELSŐ MEGTAGADÓ: 1979
BGY = 60 éves
közte: 15 év

A KATONÁSKODÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ MAGATARTÁSI- ÉS TEVÉKENYSÉGI FORMÁK ELUTASÍTÁSA

(BÉKÉBEN ÉS HÁBORÚBAN: A HONVÉDELMI KÖTELEZETTSÉGEKKEL, A KATONAI SZOLGÁLATI FORMÁKKAL, A KATONAI SZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS VISELKEDÉSEK ÖSSZESSÉGÉNEK ELUTASÍTÁSA)

BOKOR, JEHOVA TANÚI, NAZARÉNUSOK, REFORMADVENTISTÁK:

alapja: transzcendens, teológia, vallási alapon: komplex etika: életforma, életvitel, a léthez, élethez, világhoz való viszony

közös nevező: Újszövetség (Jézus Krisztus): keresztény

BOKOR: „erő-nemalkalmazás elve”

JEHOVA TANÚI: „semlegesség elve”

NAZARÉNUSOK: „fegyvertelenség elve”

REFORMADVENTISTÁK: „nemharcoló álláspont”

BOKOR:

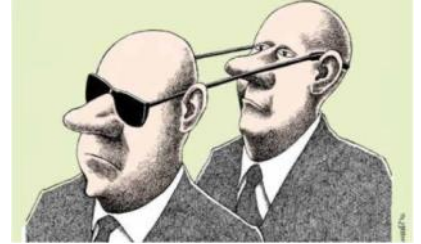
KIO: 1964/1968/1971)

Erő-nemalkalmazás és üldözöttség (KIO III. k., 407–456. o.)

I. Bokor hadsereg-ellenesség jelentése: NEM fogadja el:

- 1/ az állam: mindenek feletti jogosultságát (lelkiismeret, vallási meggyőződés felett)
- 2/ háború, erőszak, ölés, pusztítás alkalmazását
- 3/ az erőszak alkalmazására való tudatos felkészülést és felkészítést, az ölés megtanulásának szakszerű és legitim módját
- 4/ a katonai, a militáns értékeket, ideológiát, szemléletet
- 5/ a nagy költséggel fenntartott fegyveres szervezeteket

II. A hadsereg-ellenesség jelentése: IGEN:

- 1/ felelősség érzése az ország + emberiség iránt
- 2/ személy szerint: tenni akarás a konfliktusok erőszakkal, fegyverrel, való „megoldása” ellen
- 3/ meghaladása a félelem és erő alkalmazás paradigmáját
- 4/ a keresztényi és nem keresztényi, szokásos magatartással szemben felmutassanak egy másik magatartásformát

ÁLTALÁNOS HADKÖTELEZETTSÉG ALAPJÁN (békében és háborúban / férfiak és nők esetében)

PRE

adatszolgáltatási kötelezettség

bejelentési kötelezettség

nyilvántartásba vétel: *nők: megh. szakképzettség v. foglalkozás esetén is*

megjelenési kötelezettség

katonai nyilvántartásba vétel

sorozáson való részvétel

honvédelmi oktatás: *nők esetében is*

HATÁRVONAL

katonai eskü letétele

katonai munkaszolgálat: eskü letétele

fegyvertelen katonai szolgálat: fogadalom letétele

SZEMÉLYES HONVÉDELMI KÖTELEZETTSÉG STÁTUSZA

fegyveres katona szolgálat

fegyvertelen katonai szolgálat

polgári szolgálat katonai közegben

polgári szolgálat civil közegben

katonai, fegyvertelen egészségügyi (szanitéc) szolgálat

leventekötelezettség teljesítése

katonai munkaszolgálat

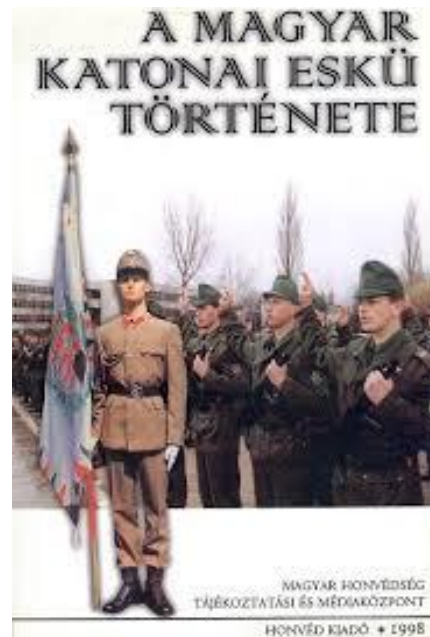
polgári védelmi (katasztrófavédelmi) kötelezettség

légoltalmi szolgálat

honvédelmi munkakötelezettség

gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettség

tábori lelkesítő szolgálat

STÁTUSZON BELÜLI VISELKEDÉSI FORMÁK

katonai-hadi munkafeladatok elvégzése

(pl. lövészárkok és tankcsapdaásás, katonai útkadály és katonai repülőter építése, lőszerpakolás, aknaszedés, fegyverek szállítása)

katonák ellátását szolgáló feladatok végzése

(pl. katonáknak főzni, katonáknak ruhát varrni, katonák csomagjait cipelni)

katonaként hadseregben katonák oktatása

katonai rangfokozat elfogadása

katonai illetmény (zsold) felvétele

katonai egyenruha viselése

katonai sapka, katonai öv viselése

felsőjelzés viselése a katonasapkán

nemzeti színű karszalag viselése

katonai tisztelgés (alaki foglalkozás)

katonai zászló /zászló előtti tisztelgés

zászlószentelésen való részvétel

őrző-védő feladatok ellátása táborban / munkaszolgálatban / katonai BV-ben

fegyver nélküli, üres pisztolytáska viselése

katonai- / bombatámadás utáni romeltakarítás

fegyvertisztítás

86a A „Vigyázz!” állás

POSZT

katonakönyv (igazolvány) átvétele: *nők esetében is*

katonai (leszerelési) segély igénybevétele

katonai kárpótlás igénylése

katonai szolgálat megtagadása miatti börtönidő beszámítása a nyugdíjba

honvédelmi hozzájárulás

adatszolgáltatási kötelezettség

katonai célú tudományos munka végzése

katonai sportegyesületi tagság / sportolás

PRE és POSZT

civilként szolgálatmentesség megvásárlása

katonaadó (*military tax*) nem fizetése

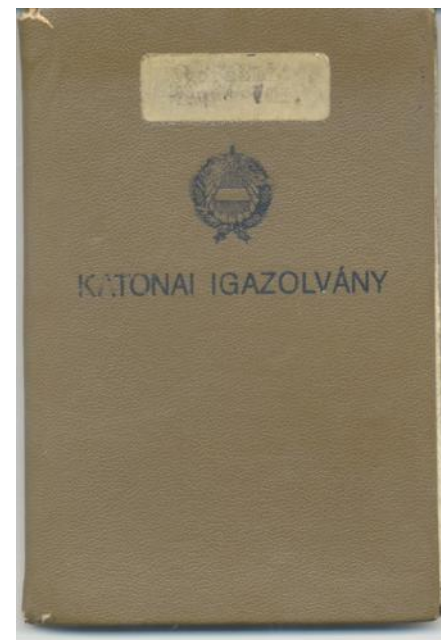
civilként katonai kiképzésben való részvétel

civilként hadgyakorlaton való részvétel

civilként hadseregben katonák oktatása

civilként katonai szervezetekben való munkavégzés

civilként katonai hagyományőrzés

I. POLITIKAI – IDEOLÓGIAI – JOGI MEGÍTÉLÉS: Kádár-korszakban

nemzetromboló

hazafiatlan

magyarellenes

hazaáruló

politikai tanok hirdetése

közrendet sértő

közerkölcsöt sértő

társadalomellenes

fennálló államrend megváltoztatása

béke ellensége

II. POLITIKAI–IDEOLÓGIAI–JOGI MEGÍTÉLÉS: Kádár-korszakban

egyesületi jog megsértése

gyülekezési joggal való visszaélés

külföldi sajtótermék terjesztésének tilalma

tiltott vallási irodalom- és sajtótermékek terjesztése

antimilitarista propaganda terjesztése

lakhelyelhagyási tilalom megsértése

állam- és társadalom felforgatására irányuló tevékenység

politikai- és katonai szövetségesek elleni fellépés

szocializmus építése ellenes

államellenes

VÁLTOZÁSOK

NEMZETKÖZI VONATKOZÁSOK

Helsinki Egyezmény (1975. 08. 01.)

MAGYAR TÁRSADALMI VÁLTOZÁSOK

SZETA megszervezése (1979. 12.)

Kornai János: Hiány (1980)

Bíbo-életrajz (1980)

Gombár Csaba: A politikai címszavakban (1983)

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR VÁLTOZÁSA

Honvédelmi törvény (1976. I. tc.)

Büntetőtörvénykönyv (1978. IV. tv.)

fegyver nélküli katonai szolgálat bevezetése (1977. 02.)

BOKOR – BELSŐ VÁLTOZÁSOK

erőszakmentes irodalom (Merza: Utópia és valóság, 1970)

első megtagadók: két fő elhatározása (1972)

Kiszely Károly bebörtönzése, példája, szabadulás utáni polgárjogi tevékenysége (1976+)

MKPK / VATIKÁN – BULÁNYI

B. Gy.: Lelkipásztori marketing (1971)

B. Gy.: országelhagyásra felhívás Rómába (1976)

B. Gy.: Egyházrend (1980)

B. Gy.: Erény-e az engedelmesség (1981)

Merza József

(Sárospatak, 1932. 09. 16.–)

47 éves: ítélet: 1979. 09. 24.

A HONVÉDELMI KÖTELEZETTSÉGEKHEZ KAPCSOLÓDÓ MAGATARTÁSFORMÁK (1979-1993)

PRIMÉR jogszabálysértő

I. „kemény”:

1 / katonai szolgálatmegtagadók (31 férfi: 2,1%),

2/ a nyilvántartásba vétellel, megjelenéssel és katonakönyvvel kapcsolatos és a honvédelmi oktatással összefüggő magatartási formák (kb. 70 nő: 4,6%;+kb. 55 férfi: 3,6%).

Összesen tehát 156-an, a Bokor összlétszámának 10,4%-a tartozott e kategóriába.

II. „puha”: 1 / honvédelmi hozzájárulást fizetni nem akarók (4 férfi: 0,3%) 2/ "majdnem" katonaság-megtagadók (33 fő: 2,2%)

SZEKUNDER nem jogszabálysértő:

kérelmező, figyelemfelkeltő, tájékoztató tevékenység

címzett szerint: államhatalmi, egyházi-hierarchikus, közvélemény-tudatformálás

ÖSSZEHASONLÍTÓ TÁBLÁZAT

ALAPÍTÁS
TAGSÁG

ÖSSZETÉTELE
SZEMÉLY

ELTERJEDTSÉG
MOZGALOMTÍPUS
JOGI MEGÍTÉLÉS

diszkrimináció ellen.
békéhez való jog

TEMATIKA-
PROFIL

MOZGALOM-
TÖRTÉNETI
EIŐZMÉNY

IDŐSZAK

ALBA KÖR

1990. 05. 15.
kb. 700 fő
aktív: kb. 3-12
értelm. + közepo.
3-6 fő
Bp.+országos
single issue
hadkötelezettséggel
lelkiismereti szab.

jogvédő
pacifista
antimilitarista
Dialogus bék.mozg.
Bokor
Keszthelyi Zs. Biz.
KKNYPHK
Kat. Szolg-megtagod. Köre
1997

HEL

1993. 05. 22.
kb. 2000 fő
a: 1-3
értelm. elit
Farkas Henrik
Bp.
single issue

jogvédő
Bokor

1996

ERŐSZAKELLENES FÓRUM

1991.07.19.
kb.30 fő
a: 1
értelm.
Farkas Henrik
Bp.
single issue
élethez való jog

jogvédő
fegyverellenes
Bokor
Alba Kör

2002

EREDMÉNYEK ÉS HATÁSOK

RENDSZERVÁLTOZÁS IDŐSZAKÁBAN

baracskai fogvatartás körülményei javulnak (pl. Biblia használat: 1998)

börtönkapu kinyílt (70 fő: 1989. 03. 01.)

polgári szolgálat bevezetése (1991. 11.)

polgári szolgálat civilesítése (1991–2004)

B.Gy. és a Bokor tagjainak írásai, interjúi (első nyilvánosság, net)

Merza József közéleti szerepe (1979–)

„Érted Vagyok!” (1989–)

BOCS Alapítvány (1994–)

EREDMÉNYEK ÉS HATÁSOK

KÖZÉLETI SZEREPVÁLLALÁS

Szabad Kezdeményezések Hálózata (1988. 05. 01.)

Halálbüntetés Ellenzők Liga (1990)

Balkán Békéjéért Mozgalom (BBM) (1999)

Civilek a békéért (2003)

BKV (Bokor katonaság elutasítók: 2008–)

aknabetiltási kampány részvétel

balkáni háború katonaságmegtagadóinak segítése (pl.Oromhegyes)

IFOR (békemozgalom)

Church & Peace

Pax Cristi

NATO tagság megkérdőjelezése (1993–)

sorkötelezettség megszűnése (2004. 11. 04.)

békés rendszerváltáshoz való hozzájárulás

magyar katolikus egyház min. változása

alternatíva és minta a kat. egyházon belül

civil társadalmi jelenlét

„erő nemalkalmazás” elvének közéleti népszerűsítése

erőszakmentes egyházi és világi kultúra irányába tett lépések

RENDSZERVÁLTÁS

KOR-KÉPEK 1989–1994

Köszönöm a figyelmet!

<https://vm.mtmt.hu/www/index.php#>

